

**Anlaşmanın İmza Tarihi** : 10/03/1993  
**Resmi Gazete Tarihi** : 25/12/1994  
**Resmi Gazete No** : 22152  
**Yürürlük Tarihi** : 09/11/1995  
**Uygulama Tarihi** : 01/01/1993

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE MACARİSTAN  
CUMHURİYETİ ARASINDA GELİR ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLERDE  
ÇİFTE VERGİLENDİRMEYİ ÖNLEME ANLAŞMASI  
TÜRKİYE CUMHURİYETİ VE  
MACARİSTAN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

Gelir üzerinden alınan vergilerde çifte vergilendirmeyi önleyen bir Anlaşma yapmak ve ekonomik ilişkileri daha da geliştirmek ve kolaylaştırmak isteğiyle

AŞAĞIDAKİ ANLAŞMAYA VARMIŞLARDIR:

#### **Madde 1**

##### **Kişilere İlişkin Kapsam**

Bu Anlaşma Akit Devletlerden birinin veya her ikisinin mukimi olan kişilere uygulanacaktır.

#### **Madde 2**

##### **Kavranan Vergiler**

1. Bu Anlaşma, hangisinde ne şekilde alındığına bakılmaksızın, her bir Akit Devlette veya politik alt bölümlerinde ya da mahalli idarelerinde gelir üzerinden alınan vergilere uygulanacaktır.

2. Menkul veya gayrimenkul varlıkların devrinden doğan kazançlara uygulanan vergiler ile ücretin veya maaşın toplam tutarı üzerinden müteşebbisce ödenen vergiler ve bunun yanısıra sermaye değer artışlarına uygulanan vergiler dahil olmak üzere, toplam gelir veya gelirin unsurları üzerinden alınan tüm vergiler, gelirden alınan vergiler olarak kabul edilecektir.

3. Anlaşmanın uygulanacağı şu anda geçerli olan vergiler özellikle:

a) Türkiye'de:

- i) Gelir vergisi;
- ii) Kurumlar vergisi;
- iii) Savunma sanayii destekleme fonu;
- iv) Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu; ve
- v) Çıracılık, mesleki ve teknik eğitimi geliştirme ve yaygınlaştırma

fonu;

(Bundan böyle "Türk Vergisi" olarak bahsedilecektir).

b) Macaristan'da

- i) Kişilerden alınan gelir vergisi;
- ii) Kazanç vergisi;

(Bundan böyle "Macaristan Vergisi" olarak bahsedilecektir).

4. Anlaşma aynı zamanda, Anlaşmanın imza tarihinden sonra mevcut vergilere ilave olarak veya onların yerine alınan ve mevcut vergilerle aynı nitelikte olan veya onlara önemli ölçüde benzeyen vergilere de uygulanacaktır. Akit Devletlerin yetkili makamları, vergi mevzuatında yapılan önemli değişiklikleri birbirlerine bildireceklerdir.

### **Madde 3**

#### **Genel Tanımlar**

1. Bu Anlaşmanın, amaçları yönünden metin aksini öngörmedikçe:
  - a) i) "Türkiye" terimi, Türkiye'nin sahip olduğu egemenlik alanını, Türk kara sularını, kıta sahanlığını ve karşılıklı anlaşmada ilgili taraflarca sınırları belirlenmiş münhasır ekonomik bölgeleri ifade eder;  
ii) "Macaristan" terimi, Macaristan Cumhuriyeti'nin egemenlik alanını ifade eder.
  - b) "Bir Akit Devlet" ve "Diğer Akit Devlet" terimleri, metnin gereğine göre, Türkiye veya Macaristan anlamına gelir;
  - c) "Vergi" terimi bu Anlaşmanın 2 nci maddesinin kapsadığı herhangi bir vergi anlamına gelir;
  - d) "Kişi" terimi bir gerçek kişi, şirket ve kişilerin oluşturduğu diğer herhangi bir kuruluş anlamına gelir;
  - e) "Şirket" terimi, herhangi bir kurum veya vergileme yönünden kurum olarak muamele gören herhangi bir kuruluş anlamına gelir;
  - f) "Kayıtlı Merkez" terimi, Türk ve Macar ilgili Kanunlarına göre tescil edilen hukuki ana merkez anlamına gelir,
  - g) "Vatandaşlar" terimi;
    - i) Bir Akit Devletin vatandaşlığına sahip bütün gerçek kişileri;
    - ii) Bir Akit Devletin yürürlükte olan mevzuatı gereğince statü kazanan bütün hükmi şahısları, ortaklıkları ve dernekleri ifade eder;
  - h) "Bir Akit Devletin teşebbüsü" ve "diğer Akit Devletin teşebbüsü" terimleri sırasıyla, bir Akit Devletin mukimi tarafından işletilen teşebbüs ve diğer Akit Devlet mukimi tarafından işletilen teşebbüs anlamına gelir;
  - i) "Yetkili makam" terimi:
    - i) Türkiye'de, Maliye ve Gümrük Bakanını veya yetkili temsilcisini;
    - ii) Macaristan'da, Maliye Bakanını veya yetkili temsilcisini ifade eder;
  - j) "Uluslararası trafik" terimi, bir Akit Devletin teşebbüsü tarafından uçak veya kara nakil vasıtası işletilerek yapılan taşımacılığı ifade eder. Şu kadar ki, yalnızca diğer Akit Devlet sınırları içinde yapılan uçak veya kara nakil vasıtası işletmeciliği bu kapsama dahil değildir.
- 2) Bir Akit Devletin bu Anlaşmayı uygulaması bakımından, metin aksini öngörmedikçe, Anlaşmada tanımlanmamış her terim, bu Anlaşmaya konu teşkil eden vergilerin yer aldığı Devletin mevzuatında öngörülen anlamı taşır.

### **Madde 4**

**Mukim**

1. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından, "bir Akit Devletin mukimi" terimi, o Devletin mevzuatı gereğince ev, ikametgah kayıtlı merkez, iş merkezi veya benzer yapıda diğer herhangi bir kriter nedeniyle vergi mükellefiyeti altına giren kişi anlamına gelir.
2. 1 inci fıkra hükümleri dolayısıyla bir gerçek kişi her iki Akit Devlette de mukim olduğunda, bu kişinin statüsü aşağıdaki şekilde belirlenecektir:
  - a) Bu kişi, daimi olarak kalabileceği bir meskenin bulunduğu Devletin mukimi kabul edilecektir. Eğer bu kişinin her iki Devlette de daimi olarak kalabileceği bir meskeni varsa, bu kişi hayati menfaatlerinin merkezinin yer aldığı Devletin mukimi kabul edilecektir.
  - b) Eğer kişinin hayati menfaatlerinin merkezinin yer aldığı Devlet saptanamazsa veya kişinin her iki Devlette de daimi olarak kalabileceği bir meskeni yoksa, bu kişi kalmayı adet edindiği evin bulunduğu Akit Devletin mukimi kabul edilecektir;
  - c) Eğer kişinin her iki Akit Devlette de kalmayı adet edindiği bir ev varsa veya her iki Devlette de böyle bir ev sözkonusu değilse, bu kişi vatandaşı bulunduğu Devletin bir mukimi kabul edilecektir;
  - d) Eğer kişi her iki Devletin de vatandaşıysa veya aksine her iki Devletin de vatandaşı değilse, Akit Devletlerin yetkili makamları sorunu karşılıklı anlaşmayla çözeceklerdir.
3. 1 inci fıkra hükümleri dolayısıyla gerçek kişi dışındaki bir kişi her iki Akit Devletin de mukimi olduğunda, bu kişi kayıtlı merkezinin bulunduğu Akit Devletin mukimi kabul edilecektir.

**Madde 5  
İşyeri**

1. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından "işyeri" terimi, bir teşebbüsün işinin tamamen veya kısmen yürütüldüğü işe ilişkin sabit bir yer anlamına gelir.
2. "İşyeri" terimi özellikle şunları kapsamına alır:
  - a) Yönetim yeri;
  - b) Şube;
  - c) Büro;
  - d) Fabrika;
  - e) Atelye,
  - f) Maden ocağı, petrol veya doğal gaz kuyusu, taş ocağı veya doğal kaynakların çıkarıldığı diğer herhangi bir yer ;
  - g) Bir inşaat şantiyesi, ile yapım, kurma veya montaj projesi yalnızca oniki ayı aşan bir süre devam ettiğinde bir işyeri oluşturur.
3. Bu maddenin daha önceki hükümleriyle ilgili bağlantılı kalınmaksızın, "işyeri" teriminin aşağıdaki hususları kapsamadığı kabul edilecektir:
  - a) Teşebbüs olanaklarının, yalnızca malların veya ticari eşyanın depolanması, teşhiri veya teslimi amacıyla kullanılması;
  - b) Teşebbüse ait mal veya ticari eşya stoklarının yalnızca depolama, teşhir veya teslim amacıyla elde tutulması;

- c) Teşebbüse ait mal ve ticari eşya stoklarının yalnızca bir başka teşebbüse işlettilmesi amacıyla elde tutulması;
- d) İşe ilişkin sabit bir yerin yalnızca teşebbüse mal veya ticari eşya satın alma veya bilgi toplama amacıyla elde tutulması;
- e) İşe ilişkin sabit bir yerin teşebbüs için yalnızca hazırlayıcı veya yardımcı karakter taşıyan diğer herhangi bir işin yapılması amacıyla elde tutulması;
- f) İşe ilişkin sabit bir yerin, yalnızca; a) ile e) bentleri arasında bahsedilen faaliyetlerin birkaçını bir arada icra etmek için elde tutulması; ancak bu faaliyetlerin bir arada icra edilmesi sonucunda kendini gösteren toplu faaliyetin hazırlayıcı veya yardımcı karakterde olması şarttır.
4. 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleriyle bağlı kalınmaksızın, 5 inci fıkra hükmünün uygulanacağı, bağımsız nitelikteki acenta dışında bir kişi, bir teşebbüs namına hareket ederek, bir Akit Devlette bir teşebbüs adına mukavele akdetme yetkisine sahip olur ve bu yetkisini mutaden kullanırsa, bu teşebbüs bu Devlette sözkonusu kişinin gerçekleştirdiği işlemler dolayısıyla bir işyerine sahip kabul olunacaktır. Ancak bu kişinin işe ilişkin sabit bir yerden yürüttüğü faaliyetler, 3 üncü fıkrada belirtilenlerle sınırlandırıldığında, sözkonusu işe ilişkin sabit yer anılan fıkra hükümleri uyarınca bir işyeri oluşturmayacaktır.
5. Bir Akit Devlet teşebbüsü, diğer Devlette işlerini yalnızca, kendi işlerine olağan şekilde devam eden bir simsar, bir genel komisyon acentası veya bağımsız statüde diğer herhangi bir acenta vasıtasıyla yürüttüğü için bu diğer Akit Devlette bir işyerine sahip kabul olunmayacaktır.
6. Bir Akit Devletin mukimi olan bir şirket, diğer Akit Devletin mukimi olan veya bu diğer Devlette ticari faaliyette bulunan bir şirketi (bir işyeri vasıtasıyla veya diğer bir şekilde), kontrol eder, ya da onun tarafından kontrol edilirse, şirketlerden herhangi biri diğer için bir işyeri oluşturmayacaktır.

## **Madde 6**

### **Gayrimenkul Varlıklardan Elde Edilen Gelirler**

1. Bir Akit Devlet mukiminin diğer Akit Devlette bulunan gayrimenkul varlıklardan elde ettiği gelir (tarım ve ormancılıktan elde edilen gelir dahil), bu diğer Devlette vergilendirilebilir.
2. "Gayrimenkul varlık" terimi, bahse konu varlığın yer aldığı Akit Devletin mevzuatına göre tanımlanacaktır. Terim, her halükarda, gayrimenkul varlığa müteferri varlıkları, tarım ve ormancılıkta kullanılan araçları ve hayvanları, her çeşit dalyanları, özel hukuk hükümlerinin uygulanacağı gayrimenkul mülkiyetine ilişkin hakları, gayrimenkul intifa haklarını ve maden ocaklarının, kaynakların ve diğer doğal kaynakların işletilmesinden veya işletme hakkından doğan sabit ya da değişken ödemeler üstündeki hakları kapsayacaktır; gemiler, vapurlar ve uçaklar gayrimenkul varlık sayılmayacaktır.
3. 1 inci fıkra hükümleri, gayrimenkul varlığın doğrudan kullanımından, kiralanmasından veya diğer herhangi bir şekilde kullanımından elde edilen gelire uygulanacaktır.
4. 1 inci ve 3 üncü fıkra hükümleri aynı zamanda, bir teşebbüsün

gayrimenkul varlıklardan elde ettiği gelir ile serbest meslek faaliyetlerinin icrasında kullanılan gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelire de uygulanacaktır.

**Madde 7****Ticari Kazançlar**

1. Bir Akit Devlet teşebbüsüne ait kazanç, sözkonusu teşebbüs diğer Akit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunmadıkça, yalnızca bu (ilk bahsedilen) Devlette vergilendirilecektir. Eğer teşebbüs yukarıda bahsedilen şekilde ticari faaliyette bulunursa, kazanç diğer Devlette, sadece işyerine atfedilebilen miktarla sınırlı olmak üzere, vergilendirilebilir.

2. 3 üncü fıkra hükümleri saklı kalmak kaydıyla, bir Akit Devlet teşebbüsü diğer Akit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunduğu anda, bu işyerine her iki Akit Devlette de, eğer bu işyeri, aynı veya benzer koşullar altında, aynı veya benzer faaliyetlerde bulunan, tamamen ayrı ve bağımsız bir teşebbüs olsaydı ve işyerini oluşturduğu teşebbüsten tamamen bağımsız nitelik kazansaydı, ne kazanç elde edecek idiyse, böyle bir kazanç atfedilecektir.

3. İşyerinin kazancı belirlenirken, işyerinin bulunduğu Devlette veya başka yerde yapılan yönetim ve genel idare giderlerini de kapsamına alan, işyerinin amaçlarına uygun düşen giderlerin indirilmesine müsaade edilecektir.

4. İşyerine, bu işyeri tarafından teşebbüs adına yalnızca mal ve ticari eşya alınması dolayısıyla hiç bir kazanç atfedilmeyecektir.

5. Kazanç, bu Anlaşmanın başka maddelerinde düzenlenen gelir unsurlarını da kapsamına aldığı anda, o maddelerin hükümleri bu madde hükümlerinden etkilenmeyecektir.

**Madde 8****Hava ve Kara Taşımacılığı**

1. Bir Akit Devlet teşebbüsünün uluslararası trafikte uçak veya kara nakil vasıtalarının işletilmesinden elde ettiği kazanç, yalnızca bu Devlette vergilendirilebilecektir.

2. 1 inci fıkra hükümleri aynı zamanda bir ortaklığa, bir bağlı işletmeye veya uluslararası işletilen bir acentaya iştirak dolayısıyla elde edilen kazançlara da uygulanacaktır.

**Madde 9****Bağımlı Teşebbüsler**

1. a) Bir Akit Devlet teşebbüsü doğrudan veya dolaylı olarak diğer Akit Devlet teşebbüsünün yönetim, kontrol veya sermayesine katıldığı anda, veya

b) Aynı kişiler doğrudan veya dolaylı olarak bir Akit Devlet teşebbüsünün ve diğer Akit Devlet teşebbüsünün yönetim, kontrol veya sermayesine katıldığı anda

ve her iki halde de, iki teşebbüsün ticari ve mali ilişkilerinde oluşan veya empoze edilen koşullar, bağımsız teşebbüsler arasında oluşması gereken koşullardan farklılaştığında, olması gereken; fakat bu koşullar dolayısıyla kendini

göstermeyen kazanç, o teşebbüsün kazancına eklenip vergilendirilebilir.

2. Bir Akit Devletin kendi teşebbüslerinden birinin kazancına dahil ettiği ve vergilediği kazanç, diğer Akit Devlette vergilendirilen bu diğer Devlet teşebbüslerinden birinin de kazancını içerebilir. Aynı zamanda, bu ilk bahsedilen Devletin kavradığı kazanç, bildirilen kazanç olmayıp, bağımsız teşebbüsler arasında oluşacak ilişkiler göz önünde tutularak, sonradan bu ilk bahsedilen Devletçe yürütülen hesaplamalar sonucunda belirlenen kazanç olabilir. Böyle bir durum kendini gösterdiğinde, eğer diğer Devlet bu düzenlemenin hukuki olduğu kanaatine varırsa, sözkonusu kazanç üzerinden alınan verginin miktarında gerekli düzeltmeleri yapmak durumundadır. Bu düzeltme yapılırken, bu Anlaşmanın diğer hükümleri gözönünde tutulacak ve gerektiğinde Akit Devletlerin yetkili makamları birbirlerine danışacaklardır.

## **Madde 10 Temettüler**

1. Bir Akit Devletin mukimi olan bir şirket tarafından diğer Akit Devletin bir mukimine ödenen temettüler, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber, sözkonusu temettüler, ödemeyi yapan şirketin mukimi olduğu Akit Devletçe de kendi mevzuatına göre vergilendirilebilir; ancak, temettü elde eden kişi temettünün gerçek lehdarı ise, bu şekilde alınacak vergi aşağıdaki oranları aşmayacaktır:

a) Temettü elde eden, temettü ödeyen şirketin sermayesinin doğrudan doğruya en az yüzde 25'ini elinde tutan bir şirket ise (ortaklıklar hariç) gayrisafi temettü tutarının yüzde 10'u;

b) Tüm diğer durumlarda gayrisafi temettü tutarının yüzde 15'i.

3. Bu maddede kullanılan "temettü" terimi, hisse senetlerinden, intifa senetlerinden veya intifa haklarından, kurucu hisse senetlerinden veya diğer haklardan veya alacak niteliğinde olmayıp kazanç katılmayı sağlayan diğer haklardan elde edilen gelirleri, bunun yanısıra dağıtımını yapan şirketin mukimi olduğu Devletin mevzuatına göre, vergileme yönünden hisse senetlerinden elde edilen gelirle aynı muameleyi gören diğer kurum haklarından elde edilen gelirler ile yatırım fonu ve yatırım ortaklığından elde edilen gelirleri kapsar.

4. Diğer Akit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunan, bir Akit Devlet şirketinin kazancı, bu işyerinin bulunduğu Akit Devlette, 7 nci maddeye göre vergilendirildikten sonra, kalan kısım üzerinden de bu maddenin 2 nci fıkrasının (a) bendine uygun olarak vergilendirilebilir.

5. Bir Akit Devlet mukimi olan gerçek temettü lehdarı, temettüyü ödeyen şirketin mukim olduğu diğer Akit Devlette, yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunursa ve sözkonusu temettü elde ediş olayı ile .bu işyeri arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri uygulama dışı kalacaktır. Bu durumda, olayına göre, 7 nci madde hükümleri uygulanacaktır.

6. Bir Akit Devletin mukimi olan bir şirket diğer Akit Devlette kazanç veya gelir elde ettiğinde, bu diğer Devlet, bu şirket tarafından ödenen temettüler üzerinden herhangi bir vergi alamaz. Bunun istisnasını, sözkonusu temettülerin bu diğer Devletin mukimlerinden birine ödenmesi veya temettü elde ediş olayı ile bu

diğer Devlette bulunan bir işyeri veya sabit yer arasında etkin bir bağı bulunması oluşturur. Aynı şekilde bu diğer Devlet, bu şirketin dağıtılmayan kazançları üzerinden de bir dağıtılmayan kazanç vergisi alamaz. Dağıtılan temettülerin veya dağıtılmamış kazancın tamamen veya kısmen bu diğer Devlette elde edilen kazançtan oluşması durumu değiştirmez.

**Madde 11****Faiz**

1. Bir Akit Devlette doğan ve diğer Akit Devletin bir mukimine ödenen faiz, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.
2. Bununla beraber, bu faiz, elde edildiği Akit Devlette ve o Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak, faiz elde eden kişi faizin gerçek lehdarı ise, bu şekilde alınacak vergi faizin gayrisafi tutarının yüzde 10'unu aşmayacaktır.
3. 2 nci fıkra hükümlerine bakılmaksızın,
  - a) Macaristan'da doğan ve Türkiye Hükümeti'ne, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'na veya Türkiye İhracat Kredi Bankası'na ödenen faizler Macaristan vergisinden muaf tutulacaktır;
  - b) Türkiye'de doğan ve Macaristan Hükümeti'ne veya Macaristan Merkez Bankası (Magyar Nemzeti Bank)'na ödenen faizler Türk vergisinden muaf tutulacaktır.
4. Bu maddede kullanılan "faiz" terimi, ipotek garantisine bağlı olsun olmasın veya kazancı paylaşma hakkını tanıyan tanımın devlet tahvillerinden, tahvillerden veya bonolardan ve her nevi alacaktan doğan gelir ile bu gelirin elde edildiği Devletin vergi mevzuatına göre ikrazat geliri sayılan diğer bütün gelirleri kapsar.
5. Bir Akit Devlet mukimi olan gerçek faiz lehdarı, faizin elde edildiği diğer Akit Devlette sahip olduğu bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunursa ve sözkonusu faizin ödendiği alacak ile bu işyeri arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri uygulama dışı kalacaktır. Bu durumda, 7 nci madde hükümleri uygulanacaktır.
6. Bir Devletin kendisi, politik alt bölümü, mahalli idaresi veya mukimi tarafından ödenen faizin, o Akit Devlette elde edildiği kabul olunacaktır. Bununla beraber, faiz ödeyen kişi, bir Akit Devletin mukimi olsun veya olmasın, bir Akit Devlette faiz ödemeye neden olan borç-alacak ilişkisiyle bağlantılı bir işyerine sahip olduğunda ve faiz bu işyerinden kaynaklandığında, sözkonusu faizin işyerinin bulunduğu Akit Devlette elde edildiği kabul olunacaktır.
7. Alacak karşılığında ödenen faizin miktarı, ödeyici ile gerçek lehdar arasında veya her ikisi ile bir başka kişi arasında varolan özel ilişki nedeniyle, böyle bir ilişkinin olmadığı durumlarda ödeyici ve lehdar arasında kararlaştırılacak miktarı aştığında, bu madde hükümleri en son bahsedilen miktara uygulanacaktır. Bu durumda ilave ödeme, bu Anlaşmanın diğer hükümleri de dikkate alınarak her bir Akit Devletin mevzuatına göre vergilendirilebilecektir.

**Madde 12**

**Gayrimaddi Hak Bedelleri**

1. Bir Akit Devlette doğan ve diğer Akit Devletin bir mukimine ödenen gayrimaddi hak bedelleri, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber, sözkonusu gayrimaddi hak bedelleri elde edildikleri Akit Devlette ve o Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak, gayrimaddi hak bedeli elde eden kişi gayrimaddi hak bedelinin gerçek lehdarı ise bu şekilde alınacak vergi, gayrimaddi hak bedelinin gayrisafi tutarının yüzde 10'unu aşmayacaktır.

3. Bu maddede kullanılan "gayrimaddi hak bedelleri" terimi, sinema filmleri, radyo-televizyon yayınlarında kullanılan filmler ve bantlar dahil olmak üzere edebi, artistik, bilimsel her nevi telif hakkının veya her nevi patentin, alameti farikanın, desen veya modelin, planın, gizli formül veya üretim yönteminin kullanma imtiyazı veya kullanma hakkı ile sınai, ticari, bilimsel teçhizatın veya sınai, ticari, bilimsel tecrübeye dayalı bilgi birikiminin kullanma imtiyazı veya kullanma hakkı karşılığında ödenen her türlü bedelleri kapsar.

4. Bir Akit Devlet mukimi olan gayrimaddi hak bedelinin gerçek lehdarı sözkonusu bedelin elde edildiği diğer Akit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunursa ve sözkonusu bedelin ödendiği hak veya varlık ile bu işyeri arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri uygulama dışı kalacaktır. Bu durumda, 7 nci madde hükümleri uygulanacaktır.

5. Bir Devletin kendisi, politik alt bölümü, mahalli idaresi veya mukimi tarafından ödenen gayrimaddi hak bedelinin, o Akit Devlette elde edildiği kabul olunacaktır. Bununla beraber, gayrimaddi hak bedelini ödeyen kişi bir Akit Devletin mukimi olsun veya olmasın, bir Akit Devlette gayrimaddi hak bedelini ödemeye neden olan hak veya varlık ile bağlantılı bir işyerine sahip olduğunda ve bu gayrimaddi hak bedeli bu işyerinden kaynaklandığında, sözkonusu gayrimaddi hak bedelinin, işyerinin bulunduğu Akit Devlette elde edildiği kabul olunacaktır.

6. Kullanım, hak veya bilgi karşılığında ödenen gayrimaddi hak bedelinin miktarı ödeyici ile gerçek lehdar arasında veya her ikisi ile bir başka kişi arasında varolan özel ilişki nedeniyle, böyle bir ilişkinin olmadığı durumlarda ödeyici ve gerçek lehdar arasında kararlaştırılacak miktarı, aştığında, bu madde hükümleri en son bahsedilen miktara uygulanacaktır. Bu durumda ilave ödeme, bu Anlaşmanın diğer hükümleri de dikkate alınarak, her bir Akit Devletin mevzuatı uyarınca vergilendirilebilecektir.

**Madde 13****Sermaye Değer Artış Kazançları**

1. Bir Akit Devlet mukimince, diğer Akit Devlette yer alan ve 6 ncı maddede belirtilen gayrimenkul varlığın elden çıkarılmasından elde edilen kazanç, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bir Akit Devlet teşebbüsünün diğer Akit Devlette sahip olduğu bir işyerinin ticari varlığına dahil menkul varlıkların veya bir Akit Devlet mukiminin diğer Akit Devlette serbest meslek faaliyeti icra etmek üzere kullandığı bir sabit yere ait menkul varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazanç, bu işyerinin (yalnız veya tüm teşebbüsle birlikte) veya sabit yerin elden çıkarılmasından doğan

kazanç da dahil olmak üzere, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

3. Uluslararası trafikte işletilen uçak veya kara nakil vasıtalarının veya sözkonusu uçak veya kara nakil vasıtalarının işletilmesiyle ilgili menkul varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazanç, yalnızca bu teşebbüsün kayıtlı merkezinin bulunduğu Akit Devlette vergilendirilebilecektir.

4. 1, 2 ve 3 üncü fıkralarda değinilenler dışında kalan varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazançlar yalnızca, elden çıkararının mukim olduğu Akit Devlette vergilendirilebilecektir. Bununla beraber, bundan bir önceki cümlede bahsedilen ve diğer Akit Devlette elde edilen sermaye değer artışı kazançları, iktisap ve elden çıkarma arasındaki süre bir yılı aşmadığı takdirde, bu diğer Akit Devlette de vergilendirilebilir.

#### **Madde 14**

##### **Serbest Meslek Faaliyetleri**

1. Bir Akit Devlet mukiminin serbest meslek faaliyetleri veya bağımsız nitelikteki diğer faaliyetler dolayısıyla elde ettiği gelir, bu kişi diğer Akit Devlette faaliyetlerini icra etmek için sürekli kullanabileceği sabit bir yere sahip olmadıkça, yalnızca ilk bahsedilen Devlette vergilendirilebilecektir. Eğer kişi böyle bir sabit yere sahip olursa, gelir bu diğer Devlette, sözkonusu sabit yere atfedilebilir miktarla sınırlı olmak üzere vergilendirilebilir.

2. "Serbest meslek faaliyetleri" terimi, özellikle bağımsız olarak yürütülen bilimsel, edebi, artistik, eğitici veya öğretici faaliyetleri, bunun yanı sıra, doktorların, dişçilerin, avukatların mühendislerin, mimarların, muhasebecilerin bağımsız faaliyetlerini kapsamına alır.

#### **Madde 15**

##### **Bağımlı Faaliyetler**

1. 16, 18, 19, ve 20 nci madde hükümleri saklı kalmak üzere, bir Akit Devlet mukiminin bir hizmet akdi dolayısıyla elde ettiği ücret, maaş ve diğer benzeri menfaatler, bu hizmet diğer Akit Devlette ifa edilmedikçe, yalnız ilk bahsedilen Devlette vergilendirilebilecektir. Eğer hizmet diğer Devlette ifa edilirse, buradan elde edilen gelir bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. 1 inci fıkra hükümlerine bakılmaksızın, bir Akit Devlet mukiminin diğer Akit Devlette ifa ettiği hizmet dolayısıyla elde ettiği gelir, eğer:

- a) Gelir elde eden kişi, bu diğer Devlette ilgili takvim yılı içinde bir veya bir kaç seferde toplam 183 günü aşmamak üzere kalırsa, ve
- b) Ödeme, bu diğer Devletin mukimi olmayan bir işveren tarafından veya böyle bir işveren adına yapılırsa, ve
- c) Ödeme, işverenin diğer Devlette sahip olduğu bir işyerinden veya sabit yerden yapılmazsa, yalnızca ilk bahsedilen Devlette vergilendirilebilecektir.

3. Bu maddenin bundan önceki hükümlerine bakılmaksızın, uluslararası trafikte işletilen bir uçak veya kara nakil vasıtasında ifa edilen bir hizmet dolayısıyla elde edilen gelir, teşebbüsün kayıtlı merkezinin bulunduğu Akit Devlette vergilendirilebilir.

Bununla beraber Norveç, Danimarka ve İsveç müşterek hava taşıma birliği, İskandinav Havayolları Sistemi (SAS) tarafından uluslararası seyrüseferde işletilen bir hava taşıtında icra edilen bir işe karşılık olan ve bir Norveç mukimi tarafından elde edilen ücretler, sadece Norveç'te vergilendirilir.

**Madde 16  
Müdürlere Yapılan Ödemeler**

Bir Akit Devlet mukiminin, diğer Akit Devlet mukimi olan bir şirketin yönetim kurulu üyesi veya benzeri herhangi bir organın üyesi olması dolayısıyla elde ettiği ücret ve diğer benzeri ödemeler, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

**Madde 17  
Artist ve Sporcular**

1. 14 üncü ve 15 inci madde hükümlerine bakılmaksızın, bir Akit Devlet mukimi olan, tiyatro, sinema, radyo, televizyon artistliği yapan veya müzisyen olarak çalışan bir sanatçının veya bir sporcunun diğer Akit Devlette icra ettiği bu nitelikteki şahsi faaliyetleri dolayısıyla elde ettiği gelir, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bir sanatçının ya da sporcunun icra ettiği bu nitelikteki faaliyetlerden doğan gelir, sanatçının veya sporcunun kendisine değil de bir başkasına yönelirse, bu gelir 7, 14 ve 15 nci madde hükümleriyle bağlı kalınmaksızın, sanatçı ya da sporcunun faaliyetlerinin icra edildiği Akit Devlette vergilendirilebilir.

3. Sanatçı veya sporcuların bir Akit Devlette icra ettikleri faaliyetlerden elde ettikleri gelire, bu Devlete yapılan sözkonusu ziyaret diğer Akit Devlete, politik alt bölümüne ya da bir mahalli idaresine ait kamusal fonlardan önemli ölçüde desteklenmesi veya bu kişilerin Akit Devletler arasındaki bir kültürel anlaşmaya veya düzenlemeye dayanarak faaliyet göstermesi halinde, 1 ve 2 nci fıkra hükümleri uygulanmayacaktır.

**Madde 18  
Emekli Maaşları**

19 uncu maddenin 2 nci fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, bir Akit Devlet mukimine geçmiş çalışmalarının karşılığında ödenen emekli maaşları ve bu kişiye sağlanan diğer benzeri menfaatler, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir. Bu hüküm aynı zamanda bir Akit Devlet mukimine sağlanan ömür boyu gelire de uygulanacaktır.

**Madde 19  
Kamu Görevleri**

1. a) Bir Akit Devletin kendisine, bir politik veya idari alt bölümüne veya bir mahalli idaresine bir gerçek kişi tarafından verilen hizmetler karşılığında, bu Devlet, alt bölüm veya mahalli idare tarafından sağlanan ve emekli maaşı dışında kalan menfaatler yalnızca bu Devlette vergilendirilebilecektir.

b) Bu maddenin 1-a) bendi hükümlerine bağlı kalınmaksızın, hizmet bu Devlette verildiğinde ve gelir elde eden diğer Akit Devlette mukim olduğunda

sağlanan bu türden menfaatler, yalnızca bu diğer Akit Devlette vergilendirilebilecektir. Ancak bu kişinin;

i) Yukarıda a) bendinde bahsedilen Devletin vatandaşı olmayıp, bu Devletin vatandaşı olması, veya

ii) Yukarıda a) bendinde bahsedilen Devletin vatandaşı olmayıp, yalnızca bu hizmeti vermek için bu Devletin mukimi durumuna geçmemiş olması zorunludur.

2. a) Bir Akit Devletin kendisine, bir politik veya idari alt bölümüne veya bir mahalli idaresine bir gerçek kişi tarafından verilen hizmetler karşılığında, bu Devlet, alt bölüm veya mahalli idare tarafından veya bunlarca oluşturulan fonlardan ödenen emekli maaşları, yalnızca bu Devlette vergilendirilebilecektir.

b) Bu maddenin 2-a) bedi hükümlerine bağlı kalınmaksızın, sözkonusu gerçek kişinin diğer Akit Devletin vatandaşı ve mukimi olması halinde bu emekli maaşı yalnızca diğer Devlette vergilendirilebilecektir.

3. Bir Akit Devletin kendisi, politik veya idari alt bölümü veya mahalli idaresi tarafından yürütülen iş veya ticari faaliyetlerle bağlantılı hizmetler karşılığında sağlanan menfaatlere ve emekli maaşlarına bu Anlaşmanın 15, 16 ve 18 inci maddelerinin hükümleri uygulanacaktır.

## **Madde 20**

### **Öğretmenler ve Öğrenciler**

1. Bir Akit Devletin vatandaşı olup diğer Akit Devlette yalnızca öğrenim veya mesleki eğitim amacıyla bulunan bir öğrenci veya stajyerin geçim, öğrenim veya mesleki eğitim masraflarını karşılamak için, bu diğer Devletin dışındaki kaynaklardan yapılan ödemeler, bu diğer Devlette vergilendirilmeyecektir.

2. Aynı şekilde, bir Akit Devletin vatandaşı olup, diğer Akit Devlette yalnızca öğretim veya bilimsel araştırma yapmak amacıyla bulunan bir öğretmen veya öğretim üyesinin, iki yılı aşmayan bir süre veya süreler için öğretim veya araştırma karşılığında, bu diğer Devletin dışındaki kaynaklardan elde ettiği gelirler bu diğer Devlette vergiden istisna edilecektir.

3. Bir Akit Devletin vatandaşı olup, diğer Akit Devlette öğrenimini veya mesleği ile ilgili uygulama alışkanlıkları kazanmak üzere, bir takvim yılı içinde 183 günü aşmayacak şekilde hizmet ifa eden bir öğrenci veya stajyerin eline geçen ücretler, bu diğer Devlette vergilendirilmeyecektir.

## **Madde 21**

### **Diğer Gelirler**

Bir Akit Devlet mukiminin nerede doğarsa doğsun, bu Anlaşmanın daha önceki maddelerinde ele alınmayan gelir unsurları, yalnızca bu Devlette vergilendirilebilecektir.

## **Madde 22**

### **Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi**

Çifte vergilendirme aşağıdaki şekilde önlenecektir:

1. Türkiye’de:

Bir Türkiye mukimi, bu Anlaşma hükümleri uyarınca Macaristan ve Türkiye’de vergilendirilebilen bir gelir elde ettiğinde, Türkiye, Türk vergi mevzuatının yabancı vergilerin mahsubuna ilişkin hükümleri saklı kalmak üzere, bu kişinin gelirine isabet eden vergiden, Macaristan’da gelir üzerinden ödenen verginin mahsubuna izin verilecektir.

Bununla beraber sözkonusu mahsup, Macaristan’da vergilendirilebilen gelir için, mahsuptan önce Türkiye’de hesaplanan vergi miktarını aşmayacaktır.

#### 2. Macaristan’da;

a) Bir Macaristan mukimi, b) bendinde kavrananlar hariç olmak üzere, bu Anlaşmanın hükümlerine göre Türkiye’de vergilendirilebilir bir gelir elde ettiğinde Macaristan, bu geliri vergiden muaf tutacaktır. Ancak, Macaristan bu kişinin geriye kalan gelirine ilişkin vergiyi hesaplarken, muaf tutulan gelire sanki vergiden muaf değilmiş gibi bir vergi oranı uygulayabilir.

b) Bir Macaristan mukimi, bu Anlaşmanın 10, 11, 12 nci maddeleri ve 13 üncü maddenin 4 üncü fıkrası hükümlerine göre, Türkiye’de vergilendirilebilir bir gelir elde ettiğinde, Macaristan sözkonusu gelire ilişkin vergiden, Türkiye’de ödenen vergiye eşit bir meblağın mahsubuna izin verecektir.

Bununla beraber, sözkonusu mahsup, Türkiye’de vergilendirilebilen gelir için, mahsuptan önce Macaristan’da hesaplanan vergi miktarını aşmayacaktır.

### **Madde 23**

#### **Ayrım Yapılmaması**

1. Bir Akit Devletin vatandaşları diğer Akit Devlette o Devletin vatandaşlarının aynı koşullarda karşı karşıya kaldıkları veya kalabilecekleri vergilemeden ve buna bağlı mükellefiyetlerden değişik veya daha ağır vergilemeye ve buna bağlı mükellefiyetlere tabi tutulmayacaklardır.

2. 10 uncu maddenin 4 üncü fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, bir Akit Devlet teşebbüsünün diğer Akit Devlette sahip olduğu bir işyeri, bu diğer Devletin aynı faaliyetleri yürüten bir teşebbüsüne göre daha az lehe bir vergilemeyle karşı karşıya kalmayacaktır.

3. Bir Akit Devletin, diğer Akit Devletin bir veya bir kaç mukimi tarafından, doğrudan doğruya veya dolaylı olarak, kısmen veya tamamen sermayesine sahip olunan veya kontrol edilen teşebbüsleri, ilk bahsedilen Devlette, benzeri teşebbüslerin tabi oldukları veya olabilecekleri vergilemeden ve buna bağlı mükellefiyetlerden değişik veya daha ağır vergilemeye ve buna bağlı mükellefiyetlere tabi tutulmayacaklardır.

4. Bu hükümler, bir Akit Devletin kendi mükimlerine şahsi ve ailevi durumları dolayısıyla uyguladığı şahsi indirimleri, vergi ve matrah indirimlerini diğer Akit Devlet mukimlerine de uygulama zorunda olduğu yönünde anlaşılmayacaktır.

### **Madde 24**

#### **Bilgi Değişimi**

1. Akit Devletlerin yetkili makamları, bu Anlaşma hükümlerinin yürütülmesi için gerekli olan bilgileri; bunun yanısıra bu Anlaşmayla uyumsuzluk

göstermediği sürece, bu Anlaşma kapsamına giren vergilerle ilgili içi mevzuat hükümlerinin yürütülmesi için gerekli olan bilgileri değişime tabi tutacaklardır. Bir Akit Devlet tarafından alınan her türlü bilgi, o Devletin kendi iç mevzuatı çerçevesinde elde ettiği bilgiler gibi gizli tutulacak ve yalnızca bu Anlaşmada belirtilen vergilerin tahakkuk veya tahsilleriyle veya cebri icra ya da cezasıyla veya bu hususlardaki şikayet ve itirazlara bakmakla görevli kişi veya makamlara (adli makamlar ve idari kuruluşlar dahil) verilebilecektir. Bu kişi veya makamlar sözkonusu bilgileri yalnızca yukarıda belirtilen amaçlar doğrultusunda kullanacaklardır. Bu kişi veya makamlar sözkonusu bilgileri mahkeme duruşmalarında veya adli kararlar alınırken açıklayabilirler.

2. 1 nci fıkra hükümleri, hiçbir surette Akit Devletlerden birini;
  - a) Kendinin veya diğer Akit Devletin mevzuatına veya idari alışkanlıklarına uymayacak idari önlemler alma;
  - b) Kendinin veya diğer Akit devletin mevzuatı veya normal idari işlemleri çerçevesinde elde edilemeyen bilgileri sunma;
  - c) Herhangi bir ticari, sınai, mesleki sırrı veya ticari işlemi aleni hale getiren bilgileri veya aleniyeti kamu düzenine aykırı düşen bilgileri verme; yükümlülüğü altına sokacak şekilde yorumlanamaz.

## **Madde 25**

### **Karşılıklı Anlaşma Usulü**

1. Bir Akit Devlet mukimi Akit Devletlerden birinin veya her ikisinin işlemlerinin kendisi için bu Anlaşmaya uygun düşmeyen sonuçlar yarattığı veya yaratacağı kanaatine vardığında, bu Devletlerin iç hukukunda öngörülen müracaat usulleriyle bağlı kalmaksızın, durumu mukimi olduğu Akit Devletin yetkili makamına arz edebilir. Bu kişinin durumu 23 üncü maddenin 1 inci fıkrasına uygun düşerse, o zaman vatandaşı olduğu Akit Devletin yetkili makamına başvurabilir.

2. Sözkonusu yetkili makam, itirazı haklı bulmakla beraber, kendisi tatminkar bir çözüme ulaşamadığı takdirde, bu Anlaşmaya ters düşen bir vergilemeyi önlemek amacıyla, diğer Akit Devletin yetkili makamıyla karşılıklı anlaşmaya gayret sarfedecektir.

3. Akit Devletlerin yetkili makamları, bu Anlaşmanın yorumundan veya uygulanmasından kaynaklanan her türlü güçlüğü ve tereddütü karşılıklı anlaşmayla çözmek için gayret göstereceklerdir. Yetkili makamlar aynı zamanda, bu Anlaşmada çözüme kavuşturulmamış durumlardan kaynaklanan çifte vergilendirmenin ortadan kaldırılması için de birbirlerine danışabilirler.

4. Akit Devletlerin yetkili makamları, bundan önceki fıkralarda belirtilen hususlarda anlaşmaya varabilmek için birbirleriyle doğrudan doğruya haberleşebilirler. Anlaşmaya varabilmek için sözlü görüş alış-verişi gerekli görüldüğünde, bu görüşme, Akit Devletlerin yetkili makamlarının temsilcilerinden oluşan bir Komisyon kanalıyla yürütülebilir.

## **Madde 26**

### **Diplomatlar ve Konsolosluk Memurları**

Bu Anlaşma hükümleri, diplomat ve konsolosluk memurlarının

uluslararası hukukun genel kuralları ve özel anlaşma hükümleri uyarınca yararlandıkları mali ayrıcalıkları etkilemeyecektir.

**Madde 27  
Yürürlüğe Girme**

1. Her bir Akit Devlet, bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için kendisi açısından gerekli işlemlerin tamamlandığını diğerine bildirecektir. Bu Anlaşma, son bildirim alındığı gün yürürlüğe girecektir.

2. Anlaşma hükümleri, Anlaşmanın imzalandığı yılın Ocak ayının birinci günü veya daha sonra başlayan her vergilendirme dönemine ilişkin vergilere uygulanacaktır.

**Madde 28  
Yürürlükten Kalkma**

Bu Anlaşma, bir Akit Devlet tarafından feshedilinceye kadar yürürlükte kalacaktır. Akit Devletlerden her biri Anlaşmayı Anlaşmanın hüküm ifade etmeye başladığı tarihi izleyen beş yıllık sürenin bitiminden itibaren herhangi bir takvim yılının sona ermesine en az altı ay kala diplomatik yollardan fesih ihbarnamesi vermek suretiyle feshedebilir. Bu durumda Anlaşma, fesih ihbarnamesinin verildiği yılı izleyen yılın Ocak ayının birinci günü veya daha sonra başlayan her vergilendirme dönemine ilişkin vergiler için hüküm ifade etmeyecektir.

Bu hususları teyiden, iki Devletin tam yetkili temsilcileri bu Anlaşmayı imzaladılar.

Örneğin halinde 10 Mart 1993 tarihinde Budapeşte’de İngilizce dilinde düzenlenmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti adına Macaristan Cumhuriyeti Hükümeti adına

**PROTOKOL**

Macaristan Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasını imzalayan taraflar, aşağıdaki hükümlerin Anlaşmanın bir bölümünü oluşturduğu hususunda anlaşmışlardır.

1. 5 inci madde ile ilgili olarak:

“İşyeri” teriminin ayrıca üretim yerini de kapsadığı anlaşılmaktadır.

2. 6 ncı maddenin 2 nci fıkrası ile ilgili olarak:

“Her çeşit dalyanlar” teriminin açık deniz balık avlama mahallerini kapsamadığı belirtilmektedir.

3. 10 uncu maddenin 4 üncü fıkrası ile ilgili olarak:

Türkiye’nin iç mevzuatına göre belirlenmiş vergi tevkifat oranının, 10 uncu maddenin 2 nci fıkrasının (a) bendinde bahsedilen orandan düşük olduğu sürece uygulanacağı ve bu tür gelirlerin yurt dışına transfer edildiğinden tekrar vergilendirilmeyeceği anlaşılmaktadır.

4. 11 inci maddenin 3 üncü fıkrasının (b) bendi ile ilgili olarak:



Türkiye’de doğan ve Türk Eximbank’ın faaliyetlerine benzer faaliyetlerde bulunan bir Macaristan Bankasına ödenen faiz, Macaristan yetkili makamına Türk yetkili Makamına bu bankanın isminin bildirilmesi koşuluyla Türk vergisinden istisna edilecektir.

5. 16 ncı madde ile ilgili olarak

“Diğer benzer bir organ” terimi bir şirketin yönetim kurulu gibi organları kapsamaktadır.